

ДІЛО

Виходить що-дня рано
крім понедіків.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринка 10., II. пов.
Конто почт. шата 26.726
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Число телефону 261
Рукописи
редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно 270 К.
чвертьрічно 8—
піврічно 16—
щорічно 32—
у Львові (без доставки):
місячно 240 К.
чвертьрічно 7—
піврічно 14—
щорічно 28—
За зміну адреси
платить се 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка петлюка, довжиною
40, в надписі 60, в
оповістках 80 с, в редакційній
часті 1 К. Публікація про
випади і заручки 150.
Некваліфіковані строчки 1 К.
Сталогоголошення за окремою
умовою.
Одн. примірник коштує
у Львові 10 с.
на провінції 12 с.

Видас: Видавнича Спілка „Діло“.

Підвальний редактор: Д-р Василь Панейно.

На поміч українській Волині!

Заклик до українського громадянства в Галичині.

Від особи, яка на місці розглядала відносини, про котрі пише, одержали ми лист, який поручаємо увазі нашого громадянства. — Ред.

Населення ковельського округу наскрізь українське. Се в головному селянський елемент. Подільська частина округу займала се в більшості управою рілі, а північна (Поліщуки) випаком чи радше годівлею худоби. Перед війною жило се тутешнім мешканцям дуже добре. Вони економічної нужди не знали; існувала тут в більшості ще стара хатна продукція і рівночасно консумція (очевидно, що й ринок і торговельний обмін для них не чужий), а трапляють се й такі закутки на північній стороні, що цілими місяцями ніхто з седа нікуди не виходив з причини браку комунікаційних доріг.

Давні пережитки, традиція (Залізняк і Гон-та), пісня українська, устна словесність жила розвивала се і жин досі серед нас. Подибуємо тут свідоміх „дядьків“ Українців. Поляків тут страшенно — скажімо: мало люблять.

Тип тутешнього „дядька“ трохи відмінний від галицького. Немає тут такої покорности перед першим ліпшим сурдугоцем, як у нас. Грамотність слаба, між молодшим поколінням вже більша. Мова, передовсім у жінки, чиста як хрусталь. Майте враження в розмові з якою бабусею, що читає книжку, писану найчистішою літературною мовою. Деякі „дядьки“, головні такі, котрі якийсь уряд справували, старають се в розмові з „начальством“ закидати трохи по „руськи“, однак по російськи говорити такі ніхто тут з мужицтва не вміє.

Народ релігійний до забобности — очевидно релігійний по православному. Хто тут живе і обсервує житє, той прийде до переконання, що не унія, а автокефалія української православної церкви може нам в національній освітленню допомогти.

Сектантських груп тут мало. Є всего дві-штудисти. Між ними більше свідомішого українського елементу і вони розмірно грамотніші. На се складають се різні причини. Одною з головних є еміграція за границю, яка в пропорції до решти людности більша. Еміграція (варібова) має свої добрі сторони. Емігрант по повероті в вітчизну вже свідомий свогою стану і походження. Знаю тут одного хазяїна, що плавно говорить по англійськи і еспанськи — „залекалий мазепинець“.

Польської людности тут нема. Дідичі — з малими війками — виїмігрували в Росію перед ц. і к. війсками. Є кілька груп „католиків“, що живуть поміж українською православною людністю, які нічим, ні мовою ані ношою, від решти людности не відрізняють се. В Галичині де-не-де бодай жупан ишній носять, а тут й того ні. Про національну відрубність тих „католиків“ оаз — нема мови. З тих ніхто й не назве себе Поляком.

В ковельським окрузі є близько 20,000 виселенців із східних повітів. Ті виселенці живуть у найбільшій нужді.

Ми помагасмо, чим можемо, даємо все, що маємо, без огляду на завтра, щоби бодай в мікро-скаційній часті уліпшити долю тій „бездомній Волині“. Через „Діло“ апелюю до галицьких Українців, щоби не забули про се, та кладу їм ту справу на серце! Правда, „Союз в. України“ відживає се до українського суспільства по жертви в натурі і грошах для тих бідаків, але годос його не знаходить такого відгомону, якого ми слодивали ся. Українська преса повинна відізнати се на своїх сторінках до українського суспільства за помічю тям землякам. Чи не буває се найкращий доказ братерської любови і крок до розширення української думки серед тих голодних мас? Вони від разу здавались би, що ріди їм брати в Галичині про них думають, та що вони їм доріг! Пред-

ставляю собі ту справу ось як. Покликаний до житя спеціальний комітет в порозуміню з місцевою ковельською окружною командою, яка з радістю сей факт позитас, чи навіть в порозуміню з референтом виживденя виселенців п. сотником Д. Вітовським, приступив би безпроволочно до ратункової акції.

Українських шкіл в ковельським окрузі є 13. З того одна в городі Ковелі. Сил учительських є 15 — в більшості се українські січові стрільці, фахові учителі. Добір сил учительських є на причуд добрий. Школи розвивають се дуже гарно, багато громад внесло самі просьбу на школу.

Ми радимо собі як можемо, дістасмо українські книжки за свої гроші посторонними догами.

Загарбанє корони короля Данила.

Відень 15 січня 1917.

Російська Академія Наук повідомила міністерство просвіти, що експедиція, виладжена Академією на воєнний терен для охорони пам'ятників старини, осягнула поважні висліди. Оттимо й постановила Академія вибрати окрему комісію для розгляду одержаних матеріялів та робит над охороною пам'ятників старини. В склад сеї комісії увійшли академіки М. Покришкін і В. Леонтович, та артисти А. Хотулов і А. Худоленков.

В тім самім повідомленю Академії находимо вістку, що дорогі пам'ятки нашої старовини пропадають нам на очах розгарбувані чужими та нешановані своїми. Ось висланий Академією для охорони пам'ятників на західний фронт проф. Шмурло доставив до Петрограду ціну реліквію, яку він знайшов (sic!) в Перемишлі, а саме мітру папи Інокентія IV., прислану князеві Данилови Романовичеві Галицькому.

Ось так проф. Шмурло „найшов“ владичу мітру, перероблену в старинної Данилової корони, та вивіз її до Петрограду, відки Українцям її тяжко добути!

Нагадаємо тут до історії сеї корони, що Данило Галицький, онинивавсь у скрутиім положеню, для ратованя своєїго престоло мусів поїхати поклонити ся татарському ханови. Підчас сеї гіркої подорожі зустрів ся він був з посланим папи Інокентія IV., які вперивали його,

що папська столиця гуртує до боротьби з Татарами всі християнські народи, оттимо й йому удати се під папську опіку. Данило, що бажав кінче скинути в себе характер татарського підручника, увійшов дійсно разом з братом Васильком волинським в переговори з папою. Вислідом переговорів було наклонюванє до католицької в'ри і обіцянка коронованя на короля. На се Данило й пристав, головно за намовою родини, хоч дуже бояв ся роздразнювати Татар, і ось окремих папський легат вложив на голову Данила 1253 р. в Дорогочині корону короля. Однак зносини з папою та переговори про унію згодом перервались, бо Данило обіцяної помічі ні від Риму, ні від католицьких сусідів не дістав і замість довершеня своїх самостійницьких змагань замкнув в 1264 р. очи, зломаний до краю погромом Бурундая. Так само, як Данило, титулував ся на печаті і його внук Юрій королем Руси.

Яр. Веселоський.

Недуга міністра Церніна.

ВІДЕНЬ. (Вл. тел.) Через недугу міністра справ заграничних Церніна відпала задумана конференція з ним українських послів. Недуга є наслідком перестудя, та хоч не є небезпечна, то получена з доскульними болями в щопі.

(яв)

„Український“.

ВІДЕНЬ. (Вл. тел.) Рішенє чернігівського земства в справі заведеня української мови до шкіл та заведеня українських книжок виданя закордонного і галицького до бібліотек, подас без коментарів навіть „Нов. Время“, придержуючись всюди терміну „український“.

(яв)

Нове управильненє справ в Австрії.

ВІДЕНЬ (Тхб) „Deutsche Nachrichten“ доносять: Німецький національний Союз відбув під проводом свого голови д-ра Густава Гросса повне засіданє, присвяченє обговореню теперішних політичних справ. Після звіту президії про її конференцію з президентом міністрів узаконє одногласно резолюцію, в якій Союз ше раз висловляє сподіванє, що правительство переведе признанє вже давно конечним і пригатовленє нове управильненє справ в Австрії і сотворить можливість для парламентарної в'ри.

Договори між Німеччиною і Туреччиною.

Договори замість дотеперішних капітуляцій.

БЕРЛІН (Бюро Вольфа). Дня 11. с. м. повновласники Німеччини і Туреччини підписали в заграничній уряді в Берліні ряд договорів про управильненє відносин між обома державами, а саме: Конзулярний договір, договір про правну охорону і взаїмну правну поміч в цивільних справах, договір про видачу, договір про поселенє і договір про взаїмну видачу дезертирів, а також п'ять договорів про розширенє висше поданих договорів на німецькі охоронні області. Сеї договори мають заступити в Туреччині дотеперішну систему т. зв. капітуляцій новими постановами, які відповідають модерному європейському міжнародному праву.

З свого привою пише „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“: Знесенє капітуляцій було одною з основних воєнних цілей Туреччини. В дійности під капітуляціями часто скривали ся заті проти цілости турецької держави. Також

стояли вони на перешкоді економічному розвитку Туреччини. Тому Німеччина прихилила ся до бажаня Туреччини і по році переговорів опановано весь матеріял так, що можна було заключити договори. Сі договори будуть предложені як найшвидше до затвердження парламентами й союзній Раді Німеччини і парламентами Туреччини.

Уступлене цісарського адютанта гр. Паара.

ВІДЕНЬ (Таб.) „Correspondenz Wilhelm“ доносить: Цісар в письмі висланим з Бадена до генерал-полковника гр. Паара звільняє його на його прошенє із становища і переносить його в стан розпорядчості. При тій нагоді висловив цісар признанє гр. Паарови за довголітню службу, яку він сповнював більше як три десятикі літ в окруженю помершого Монарха.

Вільсон відповість на ноти воюючих держав.

ЛОНДОН (Таб.) „Central News“ доносить з Вашингтону: Вільсон наміряє в заяві заняти становище до обох кот. які йому переслали. Висланє той заяви до обох груп держав ведучих війну буде зависиме від становища конгресу.

Англія й німецькі колонії.

Лондонський „Observer“ пише: В ноті антанту не говорять ся нічого про Англію і про будучність здобутих антантом німецьких колоній. Загалом беручи, англійській матерній країні не жадає для себе нічого. Південна Африка, Австралія і Нова Зеландія є вільними державами, кожда з власною доктриною Монрое. Вони ніколи не допустять, щоби в їх сусідстві виринула знов німецька небезпека. Про інші неприятельські колонії треба сказати, що багато залежати буде від системи, яка панувати ме в самій Німеччині, і від вартости гарантій, даних що до вдержаня будучого мира. Ніхто не думає позбавляти німецький нарід всіх корисних економічних виглядів, одначе не можна допустити, щоби торговля служила мілітаризмови. Німеччина ніколи не відзикає ані плян своїх колоній, коли не дасть повних гарантій що до свого доброго поведєня в будучности. Поминувши сі умови, не бажасмо позбавляти німецький нарід ширших економічних можливостей поза його границями. Мабуть було би найліпше, коли б в Туреччині й Африці утворити міжнародну область, отворену під тими самими умовами Німеччині й іншим державам, очевидно також Сполученим Державам. Коли будуть осягнені найважливіші воєнні цілі, в сій справі англійське правительство має намір поступати умірковано й розумно, очевидно під умовою, що в Німеччині стане замінна зміна системи й думки.

Щегловітов президентом Державної Ради.

Признани скріплення реакції.

Булий російський міністер судівництва Щегловітов іменованій президентом Державної Ради. Щегловітов відомий як реакціонер і ворог Державної Думи. В Державній Раді був провідником правниці. Його іменованє означає, що цар думає далі вести боротьбу з Думою.

З приводу іменованя Щегловітова „N. Fr. Presse“ пригадає, що він перед двома роками сказав, що не розуміє, чому Німеччина й Росія воюють, бо між обома державами нема противенств і вони потребують одна другої. Описля, що правда, Щегловітов висловляв ся також инакше і в грудні м. р. витав правительству Трепова з його рішенєм відкинути мирове предложенє центральных держав. „Одно є певне, — пише „N. Fr. Presse“ — що новий президент Державної Ради є одним з найбільших ворогів Думи та що на разі потерпіли пораженє політики англійського амбасадора, який з Думою і через неї хотів панувати над Росією“.

„Russische Zeitung“ дістає з Стокгольму про іменованє Щегловітова отсю відомість: Іменованє Щегловітова президентом Державної Ради має дуже симптоматичне значєня. Паредовсім потверджує воно, що російське правительство рішило ся розпочати боротьбу з народним заступництвом вести далі до краю. Не буде прибільшенє, коли скажуть ся, що поступовий блок ненавидить Щегловітова більше ніж самого Штірмера. З другої сторони Державна Рада від зреформованя в 1906 р. перший раз одержала такого виразно консервативного й виразно боевого президента. Рівночасно іменованій віцепрезидент Ельтріх належить до того самого напрямку.

Французські соціалісти про ноту антанту.

В париській соціалістичній органі „Nuita пітє“ пише пос. Ренодель: Антант повинен був означити, що розуміє під „територіяльними конвенціями і віддачею давніших відібраних союзникам провинцій та областей.“ Треба було назвати Ельзас і Лютарингію і сказати, що під неясними висловами не криють ся завоювальнікі пляни й анексіійні наміри. Тоді було б уникнуло ся говорєня про поворот Франції на лівий беріг Рєну, про що говорять ся тепер на основі неясности ноти. Зрозуміла річ, що центральні держави вважають умови антанту пересадними.

Париський орган професійних організацій „Vainille“ пише: Антант повинен був найперше старати ся довідати ся про докладні наміри центральных держав. Коли би було показало ся, що центральні держави є занадто непримиримі, тоді антант з добрим правом міг би далі вести війну.

Що остало ся із східної Африки в німецьких руках

ЛОНДОН. (Таб.) Бурський генерал Smuts, що проводив англійським військам у східній Африці буде репрезентувати південну Африку на державній конференції в Лондоні, бо премьер генерал Бота з приводу важних справ, які будуть мати в найближшій часі до полагающєня південно-африканський парламент, не буде міг взяти участі в конференції. Звідомленє міністерства війни підчеркає, що військове положєня в східній Африці складо ся так корисно, що зміна в команді і деякі організації дуже улекшені. З німецької східної Африки не остало ся в руках неприятеля ніщо, крім незначного кусника на півдні і на південній сході. Неприятель не має в своїх руках ні веліннї, ні міст, ні пристанї. (Отсе урядове звідомленє треба заосмотрити увагою, що бурському генералови мимо великої переваги не повело ся протягом 11 місяців заволодіти східною Африкою. Область, яка остала в німецьких руках виносить 140.000 км², відповідіає отже менше більше поверхні Баварії, Віртембергії, Бадена, Ельзасу і Лютарингії та Саксонії).

Італія висилає 100 000 війська до Солуня?

ЦРІХ (Прив. тел.) Як доносять з Міляна, до Солуня має відійти новий транспорт військ в силі 100 000 людей.

Плян перенесєня осідну ромуунського правительства до Балти.

КОПЕНГАГА (Пр. тел.) Ромуунське правительство рішило перенести свій осідок до Балти в Росії, як тільки неприятельські війська перейдуть Серет.

Балта — се повітове місто в Подільській губернії на схід від Дністра.

З донесєня про перенесєня осідку ромуунського правительства до Балти виходило би, що Ромуни й Росіяни не мають надії вдержати діїю Серету.

Непорозумінє в російськїм кабінеті.

Берлінський „Lokalanzeiger“ доносить з Стокгольму:

Які відносини панують в російськїм кабінеті, свідчать отсі події: Новий міністер судівництва Добровольський зробив був Трепову вступну візиту, хоч знав про те, що він має уступити. Трепов не прийняв його. По уступленю Трепова: міністер фінансів Барк і міністер

Марсилеза.

Виривок із париських споминів.
(Контє).

Не забуду ніколи вражєня, яке обгорнуло мене, коли я раз в товаристві найшов ся перед одною з казарм французького війська під Парижем. Понура, стара рудера відтручувала прямо своїм опушенням видом; перед нею ходив на варті жовнір з кінським хвостом, причіпленням до чака, згорблений і апатичний, який достроюючи ся своїм виглядом до отсєї казарми. Мені через контраст прийшли на гадку вимштровані і прості як свічка пруські жовніри, на яких я наздивив ся доволі в Берліні. Мимохоті я вражєне мос передав Нішї, що була в тїм самім товаристві.

— Чого ви такі закурєні? — сказала вона до мене. — Не вже такі жовніри будуть в силі оберти ся нашою війскоу? Чи не можемо ми супроти того бути певні побіди?

Не знаю, чому, але мені, коли я сього слухав, дивно жалє якось зробило ся і сего жовніри і Французи ввагалі. Чи не є се трагічне, коли нарід якийсь гордо пише на пакєтинку слоєв: „Quand même“ і напружуєт ся цілий в нетерпеливїм дожджаню будучої великої хвилі, а рівночасно дрозить, що може йому не стати потрібної сили в великім моменті?

А прєшїнь, хоч рефлексїї такі притемнюють хвилі вашого побуту в Парижі, ви цілком не будете жалувати, що вони адерли ся в вашу душу. Відкрєсте, що питанє, яке тут вас мучить, не чуже вашій душі, коли ви у Париж прихали з України. Відчуєте глибоке, як чути може коли-небудь давнїше, що і там, де живуть наро-

ди ніби щасливіші, відїні, причаїла ся жура і острах перед тим, що прийти може.

Ось такі гадки ходили по моїй голові, коли я сидів в париськїм кінї. Я отамив ся аж тоді, коли мої сусїди з пансіону панї Бертран, що сидїли поруч мене, звернули мені увагу, що програма вже скінчена і що пора йти домів. Ми вертали всі гуртом; і поруч з малою Зузанною Йшов трохи поперед. В мене була ся горда свідомість, що панна Зузанна мені передовсім має завдячити, що оглядала нинї виставу в кінї; я знав, що і вона свідомо сего, і що я маю моральне право жадати від неї якоїсь винагороди за мій дипломатичний труд. І нараз — я в першій хвилі не зорїєнтував ся, чому — прийшла мені дивна якась охота попросити її, щоби заспівала мені марсилезу.

Моє жаданє було трохи дивне; я сам се відчував. Я знав, що Зузанна радо малює, одначе щоби вона співала щось коли-небудь, сего я не чув. А при тїм дивоглядно якось жадати від кого, щоби він у вечір на улиці в Парижі співав. А прєшїнь, я зважив ся на просьбу. Збрєхав, що не знаю, яка є арія марсилези і що я хотїв би почути її від Зузанни, коли вона учила ся її в школі. На мій причуд Зузанна не дорожила ся ніяким і зараз стала співати півголосом, але певно і виразно:

— Спїшімо, діти відчини, до зброї, горожани...!

Люди, що йшли вулицею, оглядали ся на хвилинку і прислухували ся. Але, адало ся, не дивували ся зовсім. Се було власне на одній з тих старих, вузких вулицок в Quartier Latin, де люди не дивують ся нічому...

Заким ми дійшли назад до пансіону, пісенька добігла до кінця і ми розпрощали ся, ідучи кождий до своєї кімнати. Було вже пізно, але я не міг се спати і передумував пригоди мину-

лого дня. Имн, який співала перед хвилею Зузанна, звєнів мені безнастанно в усї. І мені агодєм стало ясно, що між моїми рефлексїями в кінї і між моїм нечаяним бажанєм, почути, як Зузанна співає французьку народну пісню, заходила завязь. Я зрозумів, чому так дуже ворушив мене її спів, так сумно і добре якось зарозом було мені тоді, коли я йому прислухував ся. І я почув якусь велику вдячність для Зузанни. Видалось мені, що коли описля верну в свій край і коли вирине передїмною запит, чи вчув ся я хоч трошки в живчик душі правдивого Парижа, то пригадаєт ся тоді мені співаний Зузанною имн, як один з тих нечисленних моментів, завдяки яким відповідь на се питанє не буде повним перечєнем...

Богато вражєнь я пережив від часу, як слухав народного имну, співаного тихим, рівним голосом малої Зузанни. Я чув, як звучать имни інших народів, коли вони плывуть з грудий тисячок людей, що в имн сєй вкладають свою душу. Чув, як звучить німецьке „Wacht am Rhein“, коли воно плывє з грудий рєгіментів славної пруської гарди тоді, як вона входить з берлінських касарєнь, щоб їхати на поле битви, серед кольосального здвигу працюючої їх товпи. Часто звучить мені в ухах ще й тепер голос сего співу пруської гарди, який плывє з такою якоюсь неперемеженою силою, що филі його, здавалось, ломити могли б залїзо. А все, коли вслухуюсь точнїше в його шум, чую, як скрїзь його могутні филі перебігаєт ся арія марсилези, співана голосом малої Зузанни — тихим і рівним.

Стефан Балтє

торговець Шаховський заявили, що не візьмуть участі в раді міністрів під нічним іншим проходом і не зложуть вступної візити новоіменованому президентові міністрів кн. Голішнінови. Таким чином російський кабінет в теперішнім складі є нездібний до праці.

НОВИНКИ.

Львів, 17 січня 1917.

— На кредит не будемо „Діла“ нікому вислати. Хто до 5 лютого не відновить передплати або не вирінає залігаючої передплати, той безумовно і безвизмовно „Діла“ від того дня не буде одержувати. Нашим Вп. Передплатників просимо зрозуміти, що в часах, коли за всі матеріали мусить видавництво платити дорого і готівкою, — воно не в силі давати кредит навіть своїм найпевнішим передплатникам.

— З театру. В „Цяганці Азі“, виставлений 14. с. м., п. Пилипенко дістала відповідану для себе ролю (Азі), тому збирала від публіки оплески і дістала цвіти. П. Бльський вивів ролю Лепюка не по трагічним пок. Ольшанського, але самостійно і досягнув гарний, позитивний результат. Знанням і заслуженим артисткам: п. О. Левицькій (Яга) і Рубчаківій (Мотруна), як і п. Пилипенкован (Янко) належить ся за гру повне призначення. Але до режисерії треба поновно поставити домагане, щоб гуртові сцени були все обдумані і опрацьовані, бо інакше виходить на сцену череда. Друге домагане іза опіанень вистави, навіть тоді, як каса до 6-ої год. вповні випродана. Вкінці мушу спростувати неміду похибку в попередній моїй дописі, а саме, що ролю Міреле Ефрос грала не п. Н. Левицька, але О. Левицька. — Е. У.

— Службове в Йорданський день Ц. к. намісництво оголошує: Уряд виживлення людности дозволив виїзково населенню гр. кат. віроісповіданя на споживанє мяса в дни 19. січня 1917 р.

— Похорон генералові Ольги Рімель фон Альтвенбург відбув ся ввчн, в середу по полудни. В похороні взяли участь представники військових і цивільних властей і маси війська цивільної публіки. Українських Січових Стрільців репрезентував командант львівської Збірної Станиці УСС куріний отаман д-р Михайло Волошин. Участь широких кругів населеня м. Львова свідчить, які симпатії здобув собі муж покійної генерал майор Рімель своєю діяльністю на становищі команданта міста Львова. Похоронний обряд, в якому взяли участь католицьке духовенство всіх трьох обрядів, а саме гр.-католицьке під проводом о. офіціала Білєцького, римо-католицьке і вірмено-католицьке під проводом своїх архієпископів, розпочав ся в команді міста, де при тілі покійної відправлено найперше гр. кат. паніхиду, а потім похоронні відправи інших обрядів. З команди міста похоронний похід удав ся до костела Єзуїтів, де знов відправили приписані обряди найперше гр.-католицьке духовенство, а потім духовенство інших обрядів. З костела Єзуїтів тіло покійної відвезено на залізничній дворець, звідки буде перевезене до родинної гробниці в Вольфсберзі в Каринтії.

— Нова повість Гагеля. Член Пушкінського товариства пєн петроградський університеті, Ю. Оксам, працюючи в архіві цензурного комітета, найшов в нїм незану цензурну відбитку повісти Гоголя п. а. „Кривавий бандурист“. Сю повість заборонив друкувати в 1834-ім р. цензор Никитенко, але її части так вийшла у світ п. з. „Бранець“. Тепер, очевидно, можна буде надрукувати повість в цілости. Вона написана перед „Тарасом Бульбою“. (В. СВУ).

— Переіменованє Бендер. „Ръч“ доносить з Кишинєва під датою 7. грудня: Бендерська повітова земська управа рішила поставити на найближшій черговій засіданню внесенє поробити на найвишшій місці заходи, щоби дано дозвіл переіменувати місто Бендери староукраїнською назвою—Тягин. Нинішня назва міста—турецького походження. (В. СВУ).

— Станіслава Шептицький. Під таким заголовком містить „Олоз Narodu“ сільветку команданта польського легіону, в якій між іншим пише ся: „Коли легіонний жовнір не має певности чи одержить те, за що бєть ся, себто незалежність Польщі, обхопила легіонній ради зєчєра. Не могло бути інакше в ідейнім війську. Почато вносити масові прошеня про увільненє з польського легіону. Все поставлено на одну карту, сказано ані—ані: або одержимо національній гарантії, або будемо ліквідувати легіон. В сущности почала ся акція, якої вислідом був заяв до витриваня. Заяв той прийшов тоді, коли поданя про увільненє були вже в урядових актах команди легіону, яку вів полковник Шептицький. В поважній хвилі виявив

він великий політичний ролюм. Дня 12. жовтня скликав він офіцерів всіх легіонських полків і заявив, що свідомий ваги рішеня, на яке зважив ся, подань про увільненє з легіону не вилше до вишшої команди і не зрєбть з них службового ужитку. „За сей крок — сказав полковник — приймаю повну відічальність супроти польської справи і супроти військових властей“. Було се мужеське рішенє і без сумніву політичне, розумне і корисне для національної справи. Легіон прийв її до відома і чекав на подвоженє подань, не настаючи на увільненє. Однак віра в польську справу не погасла. Переконав ся про се полковник Шептицький, коли 19. жовтня розіслав до полків приказ, в якому велів справдити, хто з легіонерів підписав таку заяву: „Бажаю добровільно вступити з легіону, бо вважаю польську справу за проправшу“. Очевидно такої заяви ніхто не підписав. Всі жовніри згідно відповіли, що польська справа жива і не може бути пропанована. Небавом прийшли історичні події в 5. паводка. Проголошено Польщу. Дальша судьба легіону рішилася в корисний спосіб“.

— Заміна короткочеченцеві воєнної позички на довгоречечєву. Дирекція поштової каси ошадности оголошує: Блискучий вислід V воєнної позички і великий попит за локаційними паперами першої і другої воєнної позички спонукали міністра скарбу властителєм першої і другої воєнної позички дати можливість виміни скарбових бонів на 40-літній довжні записи V воєнної позички, які мають бути небавом видані. Розпорядок виданя до поштової Каси ошадности, яка стоїть на чолі позичкової консорсії, установляє отсі услівя виміни: Вартість прийнята для першої воєнної позички вносить 98 К 60 с., для другої 94 К 75 с., за кожних 100 К номінальних а 40-літня позичка державна буде числена по 92 К за 100 К номінальних. Полєкші що до льомбардованя і що до плаченя податків від воєнних доходів, що їх установлено для V воєнної позички, мають також приміненє для штук, виданних при заміні. Квоти, які слідуєть з ріжних курсів і відсотків, будуть плачені готівкою, при чім дрібні відсотки будуть обчисловані по 92 с. за 100 К номінальних першої воєнної позички і 96 с. за 100 К номінальних другої воєнної позички. Виміна пичеть ся 20. січня і буде тривати до кінця лютого с. р. При перших воєнних позичках давано тільки коротко-речечєві скарбові бони а ті бони підписували також особи і корпорації, які воліли тривку локацію. Можна сподівати ся, що посідачі тих бонів радо покори-стають ся тою нагодою виміни на довгоречечєву державну позичку.

— Біла мука. Магістрат міста Львова подає до загального відома, що в найближшх двох тижнях буде можна купувати білу муку в усіх склепах, в першій тижні на лівій відтинку мучної карті.

— Велика томбола в хосєн воєнної кухні. Дня 11. марта 1917 буде уладжена велика публічна томбола в хосєн воєнної кухні, підчас якої будуть вильосовані предмети Уряду опіки воєнної у вартости понад 5000 кор. Льоси по 50 сот., які одночасно будуть важні, як вільні карті вступу, будуть продавані в банках, каварнях, трафіках і більших склепах. Фірми, які одержать льоси в цілі продажі, можуть їх відобрати в ц. і к. етапній команді стациї.

— Львівські товариства добродійні. Магістрат міста Львова, хотячи перевести одностайну акцію товариств добродійних і гуманних у Львові, просить управи тих товариств, щоби як найскорше подали Магістратові на руки XI. Департаменту (добродійности) площа Галицька ч. ор. 10. свої адреси з поданєм назви осіб до їх заступства управнєних і з долученєм статутів товариства.

— Громадяни парохії Урич передали мені збірку з „коляди“ в квоті 100 кор. на слідуєчій народній цілі (в коронах): Фонд національної оборони (п. Романчук, Відєнь) 20, Фонд інвалідів по Укр. Січ. Стр. 20, Укр. Захоронка ім. А. Шептицького 10, Волинські школи 10, Укр. педагог. товариство 10, Укр. прив. гімназія в Долині 10, разом 100 К. о. Роман Охримович.

ОПОВІСТКИ.

— Пригадка. Пригадуємо, що надзвичайні за гальні збори Українсько-руської Видавничої Спільки у Львові будуть у суботу, 20 січня, 1917 р. в камєнниці при ул. Чарнецького ч. 24 на I поверсі в музею о годині 5 по полудни (а не о 4, як оголошено давнїше). — Вол. Гнатюк, Вас. Дорошенко, д-р Ів. Раковський.

— Устав церковний на рік 1917 вже позавив ся і с. до набути: у Львові — книгарня тов. а ім. Шевченка. — Доставі в Перемишлі. — Доставі в Самборі-Рівниці і в Дрогобичі Народній Торговлі. 58 2—2

— Кружен У. П. Т. ім. Короля Данила уладжує дня 20. січня с. р. в суботу о 5 годині вечєром при ласкавій співучасті муз. кружка під управою О. проф. Туркевича в сали музичного товариства ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича „Святочний вечєр“ Ціни місць: I ряд. 2 К, II ряд. і балкєн 1:20 К, III ряд. 50 сот.

На волинські школи

„Львівська система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожшї і важнїшї для української справи, конєчні як найскоршї і найобильнїшї жертви.

Лєв Шепарович, поручник Требініє 10 К (Дн.): панїна Юліяна Шепаровича поручника при 30 полку полєвих армат. Василь Весєловського у Львові вул. Калєча ч. 18. Зєна Пєленського студєнта академії торговельної у Відні, Попєля поручника при полєв. гавніцях, Крістіансчнізкмдо FMLT. Нїла, Стефана Солємяного надпоручника аудитор. — Дєнька Нуня і К.: Нїколу Дубицького в Побуші, Марїєку Дубицьку в Побуші, Славка Кальбу в Ячїні, Варцю Пастушенкїну в Труханові, Нїзю Галандюкїну в Болєхові. — Глїбчук Тим Feldr. 226, 10 К (Дн.): Лукїянова Василь, 24 п. п. в Engelberg, четара Ковалюка Юрка, 36. п. кр. о. в Mähr. Weisskřichen, четара Глїнку Левка, 26 п. кр. о., ст. четара Галїбєв Степана, 36 п. кр. о. в Mähr. Weisskřichen, одн. ох. Будза Петра, 24. п. п. в Wockendorf (Schlesien). — Пристаївна Наталка, Львів 6 К (Дн.): п. Ольгу Пристай у Львові, о. М. Бачинського в Григорові, тов. Нєлю Підгородєську, тов. Олю Слїнську, Мїхася Лукача УСС. — о. Іван Глїницький, Головєсько 10 К (Дн.). — Анна Крайчик (Дн.): Одарку Крайчик з Маковиська, Олю Гасюк з Підгайчик, Олю Кєгут зі Старого Ярїчєва, Юлька Шипайла медька з Дрогобича і Петра Бабяка (лятянт) з Ганєвич. — Константина Білєцька (Дн.): Франю Ячїшїну з Урича, Мїхася Пласкач з Самбора і Анєлю Кєтєхї з Дорожєва. — о. Каблєк Петро, Ороє 10 К (Дн.).

п. д-р Т. Гвоздєцького в Гмінді, о. Е. Кєвчє в Сернгах гор., о. А. Роснїцького в Ракові і п. Мїхайліну Жукову в Сєятковій. — Хор український в Добрянках зібрав в свєтах з коляди квоту 29 хорон 77 сотїкєв — Остап Кєбєрський полєва почта 9/5 20 К.: Павла Кєбєрського, четара полєва почта 186 і Йєго жїнку Іванну, Краків, сєстру Маню, Евгеня Кєлюку, обї в Самборі, Н. Горнїкова і А. Терлєцького УСС. обох у Львові, — о. Іван Бучєко 5 К.: о. сов. Алексїя Пясецького канїлера Мїтр. Конс., о. Алексїя Дїкого архїєєдєрального прєсповідника, катєхїта о. Олєксу Бєднєра завідатєля Ясєловєць, о. Мїхайла Чорнїгу хоружєго грїєської артилерїї, — о. Іван Лучїнський 5 Б.: о. Варлаама Біліка ігумена Ч. С. В. В., о. Носїфа Кравчука катєхїта, о. Нїколая Хмїльєвського профєсєра — всїх трьох із Золочєва, о. Антона Бєднєра завідатєля в Угїховичах, о. Мїхайла Волинця в Загірєчку, — Іван Ліщїнський в Дрогобичі 10 К.: о. Попєля в Дрогобичі, о. Мїхайла Кліму, п. Фїліпа Прошюка в Хоєлї, п. Олєксу Онїсєкова в Кракові і пну Карєлю Прошїну в Попєлах.

Жертви просить ся посилати до кред. тов. „Дністер“ (Львів, Руська 20) ч. кв. 9888, повідомляючи коротко адміністрацію „Діла“ і викликаних.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 17. січня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група військ Макєнзєна: Коло Вадєні висуєніє наперед турецькі війська охоронні взято назад перед переважачючими неприятельськими силами на головну оборонну лінію. Нєприятельський наступ на нашї становища у віддалєно околє 2 км. на захід від Вадєні задержано нашим запірним огнем.

Фронт архїєєкїзєя Йосїфа: Між долинами Касїну і Шушїта Росїяні і Ромаунї із значними силами перейшли до наступу. Нєприятєлєви повелєсь усадовити ся на одній горі, коли на інших частях фронту Йєго зєвсїм відперто.

Фронт Баварського кїзєя: На фронті ц. і к. військ не було ніяких подїєв.

ВИНА З ІТАЛІЄЮ.

На височині Красу і в долині Віппах віджила на ново діяльність артилерії.

ВИНА НА БАЛКАНІ.

Положенє не змінило ся.
Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевор.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 17. січня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт наслідника баварського престолоа Рудвирхта: На кількох місцях скріпило ся зав'язати артилерійського бою. В лущі Іспри наші батареї здавили відразу підприняте неприхтеля. Коло Lesatz повели ся витрапи наших стерж, так само як і біля Quedesooat і на захід від Regonne з них приведено 27 бригадів і 1 машинний кріс.

Група військ німецького наслід престола: Після вдатного розсадження вдерла ся генноверська піхота і піоніри до неприхтеляського становища на горах Комбрес і після побережя злагои ровів вернули в кількома бригадах до наших ліній.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт баварського князя: Після сильного огня артилерії наступили пополудня сильні атаки на наші становища на південь від Своргоня, яко відперто. Неприхтеля, який на вузків кусти фронту вдер ся відкинено. Слано-вінше без вилучу є в наших руках. Чисденні убиті Російни кривають босовища. Підчас ночі відперто на кількох місцях йдучі до наших ліній стержні віддали і піддали.

Фронт архикнязя Йосифа: У східних Карпатах війська наступаючі німецьких стрільців, що стоять на Коменія, на північ від Золотої Бистриці, привели з неприхтеляських ровів кількох Російн і 1 машинний кріс. Між долинами Касину і Шуміта продовжали Російни і Ромуни наступати заваято і з великими масами проти становищ, які їм видерто в послідних боях. Повелює ся усадовити ся на одній горі, на всіх інших місцях відперто їх і заваяно їм великі криві втрати.

Група Макензена: На багачистім низу між Бралою і Галацом взято назад відповідно до приказу висунені на перед турецькі сторожі коло Вадені перед перелазяючими неприхтеляськими силами. Російські відділи, що посували ся проти Лябуртеї здержано нашим артилерійським огнем.

Хоч лиха погода в грудні обмежувала значно діяльність летунів, повело ся нашим летунам і оборонним відділам проти літаків заваяти неприхтеляські значні втрати. Ми втратили 17 літаків. Наші неприхтеля втратили їх 60, з того у доадушній боротьбі 45, з приводу зістрілення з землі 16, з приводу примусового злету в низ 2. З того є в наших руках 22 літаки. Поза неприхтеляськими літнями, як можна було переконатися ся, впади 44 літаки.

Перший тен. квартирмейстер Людендорф.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

які вложили в місяцях: вересні, жовтні, листопаді і грудні 1916 р. на потреби Українських Січових Стрільців на руки Комісаріату У. С. С. у Львові, вул. Зіморевича ч. 20. І, поверх, слідуєчі ВП. Доброді:

(Далі.)

На фонд інвалідів У. С. С. вложили в коронах і сотиках:

Володимир Дудриківна збірку учениць і р. п. к. Учт. Жіночого Семінара у Львові 450, о. Ромуальд Фіцалович Тучапи збірка 25—, Володимир Фільд студ. Гірничої Перемишль 5—, Почтової Урядники України у Львові 20—.

На фонд загальний:

о. Актіа Целевич парох в Лозні, збірка парохів в Дубровниці 1040, ц. к. Староста в Сяпоку 50—, Іван Гулицшин збірка членів Брацтва св. Миколая в Перемишлі 100—, Іван Голда у Львові 4—, Семен Наливайко емер. управ. школи у Львові 4—, о. Іван Дашкевич в Туставовичах 5—, Стефан Палькевич в Рудні збірка 36—.

(Щалі буде.)

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Ціловський Карло, 55 п. літ. пошукує жінки Стефані і Клосовської з Буркасова пов Підгайні і Прокопа Козака, вахж жандарм. в Голіч та просить о подання вістей про сих на адресу: Д-р В. Бачинський — Львів Сувацького 19. 56 3—3

Іван Салініні к. к. Lat. Inf. Ваон 4 шукає жінки і двох дітей Марії і Анастасії в Короща пов. Тольмач. Хто знає би місце їх пзубу, звольт ласкаво подати. 48 4—3

Оголошення.

Дні іспитованія в добрім голосом — потрібні сейчас. Успішні хорасті. Безхесні мають першество. — Ср. кат. Урад парохіальний в Мизку п. Мушана. 57 2—3

Звичайні загальні збори

„Маріяського Товариства Пань“ в Перемишлі

відбудуть ся в четвер 25. с. м. о год. 4 попол. в домі ОО. Василіяна на Засяню.

Просить ся всіх Вп. Членів, а і тих Пань, котрі до Товариства хотіли би вписати ся, щоб на сей день доконечню точно зійшли ся. 59 1—1

Купуйте і замовляйте!

КАЛЕНДАРЦЬ „РУСАЛКА“

и Ціна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.) и

10 штук з почт. оплатою К	3.00
25	7.20
50	13.50
100	25.00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано).

Вже продас ся відриваний календар на р. 1917. Ціна 1.20 К., з пересилкою 1.50 К. 19—25 Замовленя приймає: 740 А. ОМПИШ, Львів, Кадецяна ч. 4.

ЦЕРКОВНІ ШТ. ЦВІТИ

поручає як давніше

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

в СТРИУ. 756 8—10

ОСЕПІ — для інвалідів У. С. С. — Манівна організація краєве Товариство — стоваришена зареєстрована в трикратною порукою. — Хто уважє своїм обовязком причинати ся до обмеження незалежної долі наших героїв-немащівців, — сей аступайте і дождіть ся членів — **МАКІВКА** безпрото-Товариства лочно на уділ десять корон і на висюве одну корону. — Примаємо також дрібні одиралові жертва — Гроші валежть посылати на адресу: Товариство **МАКІВКА** в Новім Санчі 33 8—10

Небувале!

Вже вийшов в українській мові

„Тижневий Календар“ на 1917.

Всі відчували брак такого календаря; наші українські інституції, адвокатські і нотаріальні бюро, Васкопреподобає Духовенство, Лікарі, Адвогати, Учтельство.

ФОРМА — ПРАКТИЧНА

дасть ся устанити на бюрку або помістити на стіні. Вільне місце на заліску — має невідний день. Ціна дуже приступна 1.60 сот.

Замовляти: Д-р Григорій Саїк Львів, Ринок 10.

Всі попереднього надіслати грошей не приймаємо замовленя. 12 8—2

УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ „НАРОДНОЇ ГОСТИНИЦІ“

стоваришена зареєстрована в обмеженому поруку у Львові вул. Костюшка ч. 1. Стації електричного трамваю. — Трамвай 2. 0. Ціни комит від К 2 — вище. Товариство приймає нових членів що назвеште в однім уділом в квоті К 20 і гроші на кишкочку вкладати на 8/2.

НОВІ КНИЖКИ Товариства „ПРОСВІТА“

1. Календар „Прозвіти“ на р. 1917. Ціна 50 сот. На почтову пересилку долучати 30 сот. або рекомєнд. 55 сот.
2. Підручник до науки німецької мови. Ціна брош. прим. 3 кор 50 с. з справленій з полотно в зятисляма 6 кор 50 с. На почтову рекомєнд. пересилку долучати 65 с.
3. Дотеси, вигадки і жарту. Ціна брошур. приміри. 1 кор 80 с., о зрала. в полотно в зятисляма 2 кор. 20 с. На почтову пересилку долучати 4) сот.
4. За козацьким хайбом, оповіданє в давних часіа. Ціна 70 сот. з пересилкою о 20 сот. більше.
5. Войнаровський, історична поема — Ціна 20 сот. більше.
6. Чекає нас велика річ. Історичні образки пересилкою о 20 сот. більше.
7. З кривавого шляху Укр. Січ. Стрільців, Книзка висилання тільки по отриманню готіаки; на кредит і на послілатою не висиланно, в кожне не даємо. Замовленя і гроші слати на адресу: Книжцеларія Тов. „Просвіта“ у Львові, ринок ч. 10 V. D. I—?

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ
вулиця Носочини ч. 1.

Принямає і вилучає шадничі вкладки здаючи до вгодних урядових. Вкладки опроденговує 24, а вкладає вже від слідуєчого дня по два вложєня як до послідного дня серед дня відобавля.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна скласти особисто в касі товариства, почтовою пересилкою, грошеними листами, чеками почтової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жданє безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угорського в разуюче „Руської Шадниці“

Улітє поштові: а) гіпотечних платках австрійських авортізаційських ратами на против 2/2 10—45 ілєні забору позичкового; б) на льодобар ефектні, і на скаржі векселі. Справа поштові взагодуюче можливе слати.

Посередничать у вилучуваню позичок в Гал. Воєний Заведено кредитових в Кракові.

Всіхх інформація і дружиє записанє в „Руській Шадниці“ ул. Косцюшка, Народній Дім, і пов. доадуно безкорисно в годинах урлявєня від 9—1 год. кромі неділі і українських свят.

Після і 14. устава „Руської Шадниці“, квітучевого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладає в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі вкладає ся до вложєні пушлєрих, фондєйних і т. п. капіталє, але огле „Руська Шадниця“ вулицьку обєсаку. III. 7 7

МІАО скрині очоло 100 кг.
СІРНИКИ скрині по 50 соток.
САРДІНКИ скрині по 100 штук.
ВИНО біле угорське бочками.
ВИНО австр. біле і червоно, скрині по 50 флях.
ЧАЙ в кожній сніжності у наймше поч-КАКАО I-а тіака
Васкає „за побранєм“ та посереднич алоковєня вадтє. 54 2—3

Посередничєна „Народної Торговлі“ Львів.